

518
 518
 519
 523
 524
 526
 séje.
 526
 535
 539
 539
 540
 541
 542
 542
 543
 Kép-
 549
 555
 (el)
 555
 557
 557
 558
 558
 559
 562, 578, 594
 566
 567
 570
 570
 (Kép-
 571
 573
 574
 575
 582
 583, 599
 586
 586
 586
 587
 590
 598
 602
 (Kép-
 602
 603
 (Kép-
 606
 606
 610
 622
 623
 625
 625

KIS LAP

TAVASZ.

EZER BAJ KÖZT,

vagy

Az árva Imrike viszontagságai.

— Elbeszélés. —

AZ ÁRVERÉS véget ért. Ami csak található volt a szép falusi lakban, minden, minden el volt már adva s a kik megvették, mindjárt el is hordták a szép butorokat, képeket, ruhákat; a szobák tárva-nyitva, üresen állottak s ha valaki végig ment rajtok, a léptek zaja szomoruan kongott vissza a puszta falakról. Oly bus, bánatos volt a nem régen még vidám kis kastély!

Kint pedig derűlten mosolygott a szép természet. Gyönyörű tavaszi nap volt, a kis kastélyt környező kertben illatos virágok nyíltak, a fák lombjai közt vígan zengtek a madarak s a méhek döngicsélve röpkedtek a levegőben. Hanem ez a szép kert is csöndes volt most; nem sétált benne senki, legalább nem lehetett látni senkit; az árnyékos ülőhelyek, a lengő hinta ott a nagy tölgyfa ágai közt hiába várva várták, hogy valaki elfoglalja őket.

Egyszerre azonban éles, rikácsoló hang hallatszott a kert ajtaja felől s néhány másodperczel később egy nem épen uriasan öltözött, mérges arcú öreg asszony lépett a kertbe. Fürkészőleg nézegetett körül, aztán hangosan kiáltá:

— Imre! Imre! Jöjj elő! Mindjárt indulnunk kell, készülj az utra! Nem akarok miattad elkésni!

E hívásra azonban semmi válasz sem hangzott. A kert csöndes, puszta maradt, tovább is és az asszony mérgesen járt-kelt jobbra-balra a fák és bokrok közt.

— Ugyan hova bujhatott az a haszontalan gyerek! Már egy órája várom! ha meg nem keresem, elkésünk, haza nem érek estére. No, még csak az kellene. Imre! Imre!

Most is hiába kiáltozott s mindig jobb-beljebb ment a szép kertbe. Bár nagyon mérges volt, mégis megállt koronként hogy a szép virágagyakat, árnyas fasorokat s a különböző ritka bokrokat megbámulja. Aztán boszusan dörmögé:

— Bizony szép hely, mondhatom, nagyon szép. Nem csodálom, hogy sógor-asszonyom szeretett itt lakni. Persze, kellemesebb ilyen pompás kertben sétálgatni, mint velünk szegény emberekkel ott a városban dolgozni reggeltől estig. Ő itt kényelmesen élt, nem gondolt soha reánk, szegény rokonokra és most mégis az én nyakamra maradt a fia. No, Isten nyugtassa szegényt sirjában. De hol van az a fiu? Ugy látom, az én hívásomra nem bujik elő, jobb lesz, ha azzal az öreg eseléddel kerestetem. Mártha! Mártha, jöjjön csak ide a kertbe, keresse meg azt a fiut. Elbujt előlem. De hiszen, majd megtanítom én, hogy hallgasson a szavamra!

Épen mikor e haragos szavakat mondá, egy sűrű bokorhoz ért s megdőb-benve állt meg, — mert egy óriási újfunlandi kutya mordulása hangzott a bokor árnyából s a kutya mellett ott feküdt a fiúban a fiu, kit eddig annyira keresett.

Szegény Imrike! valóban rejtőzött, elbujt ide a sűrű bokorba, mely hajdan, boldog napjaiban, kedvencz mulató helye volt; gyermeki tudatlanságban azt remélte, hogy itt most nem fogják megta-

lálni, ha
beleun
tovább
lakban,
gyermek
dett, né

Va
asszony,
kor a na
fogait. A
hoz, átöl
mintha

—
végre V
kődjél;

—
Én nem
Én itt
nek el!

—
ből viszl
gyok. It
dot visel

—
viseli...
akarok
mám élt

—
Csitítsd
most ké
kikapsz

Ek
lépett o

—
kicsinye
urfi? K
urfi!

—
majd m

lálni, hogy nénje, Vargáné asszony majd beleun a keresésbe, itt hagyja őt és majd tovább is itt maradhat a drága szülei lakban, hol eddig oly boldogan tölté gyermekéveit! De hasztalan reménykedett, nénje rátalált.

Vargáné asszonyom nem volt félénk asszony, de most mégis meghökkent, mikor a nagy kutya morogva viczoritá reá fogait. A fiu szorosan odasimult a kutyához, átölelte nyakát s úgy tekintett reá, mintha tőle várna védelmet.

— Hát te mért rejtőzöl itt? szólt végre Vargáné. Kelj föl és siess be, öltözködjél; félóra mulva utra indulunk.

— Nem, nem! kiáltá a fiu hevesen. Én nem megyek! Ne vigyen el innen! Én itt akarok maradni! Oh ne vigyenek el!

— Bolond beszéd. Nem jó kedvem-ből vislek el, hanem mert kénytelen vagyok. Itt nem maradhatsz, nincs ki gondot viseljen reád.

— Oh, Mártha majd gondomat viseli... megígérte, hogy megteszi. Itt akarok maradni, itt, ahol kedves jó mamám élt!

— Elég a haszontalan fecsegésből. Csitítsd le azt a kutyát, ne morogjon. És most kelj föl szaporán, mert különben kikapsz!

Ekkor egy szelid, jó képű asszony lépett oda a vitázókhoz és közbeszólt:

— Mi baj? Mi baja van az én kedves kicsinyemnek? mi baja van, kedves Imre urfi? Keljen föl, kedvesem, jöjjön, Imre urfi!

— Imre urfi? Imre urfi! No bizony, majd még czeremoniázunk! szólt Var-

gáné asszonyom. Vége az urfiségnak, nálam bizony nem lesz urfi, hanem szegény gyerek. Mit nevezgeti őt urfinak, Mártha?

— És mért ne nevezzem urfinak? szólt Mártha bátran. Én dajkáltam, én neveltem csecsemő korától és szerettem, úgy mint édes anyja, az én szegény meghalt urnóm. És jó dolgom volt mindig a házban, áldott jó uraság volt, hát hogy ne nevezném urfinak? De bizony urfi, soha nem is fogom másképp nevezni, ha még olyan elhagyatottan maradt is a szegény árva.

— Ez mind hiábavaló beszéd, Mártha! Annak az uraságnak vége, ez a fiu koldulni mehetne, ha én meg nem könnyörülnék rajta. Most siessünk! Emelje föl a földről, vezesse be, félóra mulva indulunk.

Ezzel Vargáné kiment a kertből. Imre, ki egész mostanáig szorosan kutyájához simulva feküdt, most végre föl emelte fejét s oly szomoruan nézett az öreg dadára, hogy a jó Mártha sirva fakadt és csak nagy sokára tudott szóhoz jutni, mondván:

— Édes aranyos galambom, ne sírjon, ne legyen olyan szomorú! Hiába, el kell menni a nénivel! Oh, ha szabad volna, bizony nem engedném hogy elvigye; de neki joga van hozzá, ő vérszerinti rokona, én pedig csak szegény eseléd vagyok s ha magammal tartanám Imre urfit, törvényes erővel jönnének és elvinnék. Keljen föl, angyalom, így! Menjünk be; meglássa, nem lesz a néni olyan rossz, a milyennek látszik, majd még szeretni is fogja.

A fiu nem szolt, csak halkan sirdogálva ment Mártha mellett. Bátor pedig, a szép nagy fekete kutya, mintha gyanította volna a bajt, fájdalmasan nyöszörögve simult kis gazdájához s mindig sarkában lépdelt. Mialatt ekként befelé haladtak, a jó Mártha mindenképen vigasztalni iparkodott kis kedvencét.

— Ne féljen semmitől, kedves Imre urfi. Isten nem hagyja el azokat, a kik benne biznak.

Varga néni majd látni fogja, milyen szelid, jó kis fiu az én aranyos Imrikém és bizonyosan úgy fogja tekinteni, mint édes gyermekét. Ha pedig mégis megessék, hogy bánatná, hogy talán bizony még kinezni is merné, akkor csak jöjjön én-hozzám, Imre urfi. Nehány hétig még itt maradok, reám bízták a ház és kert őrését; később majd Budapestre megyek és ott maradok, ott mindig megtalál és én gondját fogom viselni, mint saját édes gyermekemnek.

Ezalatt a házhoz értek, hol Varga néni már az ajtóban várta őket.

— Na itt vagytok végre! Egymásután, vedd kalapodat és menjünk a vasut-hoz, mert különben lemaradunk.

— Meg elég ideje a vasut-hoz menni, felelt Mártha.

Aztán bevitte Imrikét, felöltöztette s adott a zsebébe utra való pogácsát is. Végre aztán mégis csak el kellett indulni s épen jókor érkeztek a pályaudvarba; a vonat már ott volt, mindjárt be kellett szállni. Varga néni ült be előbb a kocsiba s aztán odakiáltott Mártának, ki könyes szemekkel bucsuzott Imrikétől:

— Segitse föl azt a fiut! Szaporán!

Imrike halálsápadt lett s visszaugrott, aztán kétségbeesetten kiáltá:

— Nem! én nem megyek, nem mehetek!

— Meg kell lenni, édes Imre urfi, meg kell lenni! szolt Mártha s egy pillanattal később Imrike

már fönt volt a vasuti kocsiban. Isten áldja meg, jó Imrike! szolt még aztán a jó Mártha. Isten áldja meg!

Ekkor a kocsi ajtaját bezárták s a bucsuzás véget ért; de épen az utolsó pillanatban megpillantá Imrike az ő Bátor kuttyáját, mely kint a kocsi mellett állva fájdalmas nyöszörgéssel nézett föl kis gazdája után.

— Megálljanak! kiáltá Imrike. Az

IMRIKE KERTJE ÉS SZÜLŐHÁZA. (Lásd a 2. l.)

én szép nem meg ajtót!

— Ü szigoruan jük magu

De I megnyug innen

mint ág dik a hü

mint sze bejutni a

esiba. 2 utas is

kocsiban az ajtó m

egy urias tözött, szép fiat

Imrike ké beesése

könnyes mekkel dult ehhe

kérte: — Oh rem sz

nyíttassa ajtót!

— Ha lan volna szeliden.

hozni. — Ü Vargané Imri állt és ne nézésétől.

én szép kutyám! Az én Bátorom! Én nem megyek Bátor nélkül. Nyissák ki az ajtót!

— Ülj csöndesen! kiáltá Varga néni szigoruan. A kutya itt marad, nem vihetjük magunkkal.

De Imrike nem tudott oly könnyen megnyugodni s a kocsi ajtóhoz ugrott: innen látta, mint ágaskodik a hű kutya, mint szeretne bejutni a kocsiába. Több utas is ült a kocsibans épen az ajtó mellett egy uriasan öltözött, igen szép fiatal nő. Imrike kétségbeesésében könnyes szemekkel fordult ehhez és kérte:

— Oh, kérem szépen, nyitassa ki az ajtót!

— Hasztalan volna, kis fiara, szölt a fiatal nő szeliden. Ide nem szabad kutyát behozni.

— Ülj helyedre, ha mondom! kiáltá Vargané ekkor mérgesen.

Imrike még mindig a kocsiajtónál állt és nem birt megválni kedves Bátorja nézésétől.

— Nem ülsz helyedre? No megállj, te engedetlen rosz fiu!

S ezzel Varga néni nagyot ütött Imrikére.

— Ugyan hogy tudja így ütni ezt a szegény kis fiúcskát! szölt a szelid, szép fiatal nő s megakadályozta, mikor Varga néni még egyszer meg akarta ütni Imrikét.

Szegény fiúcska! Elfojtott zokogással borult ülésére, elfödte arcát s időnként hallani lehetett mint sóhajtja: Kedves kutyácskám! Szegény jó Bátorom!

A vonat megindult s gyorsan röpité Imrikét messzire régi kedves lakhelyétől. Mielőtt azonban új lakhelyére kísérnök, lássuk röviden,

mért kellett hát Varga nénivel mennie, ki oly nem szívesen vitte magával.

Imrike szülei régebben igen vagyonosok voltak s ekkor rendezte be apja azt a szép falusi lakást, melyet elébb említettem. De csakhamar sokféle szerencsétlenség érte a kis családot; a legsúlyosabb csapás pedig az volt, hogy az apa

A HINTA. (Lásd a 14. lapon).

meghalt, Imrike egyedül maradt jó mamájával. De a jó mamát is megtörte a sok bánat és gond s nem sokára szintén meghalt, így aztán Imrike egészen árván maradt. És nemcsak árván maradt, hanem nagyon szegényen is; mert elhalt szülei után sok adósság maradt, ezért a szép kis kastélyt, kertet és mindent, ami a házban volt, el kellett adni, az árva fiúnak nem maradt semmije sem.

Nem messze, mintegy öt hat mérföldnyire a falutól, egy jókora város volt, ebben lakott Imrike szüleinek egyetlen rokona, Vargáné asszonyom. Csak távoli rokon volt, nem igen sokszor találkoztak; Vargáné szegényebb sorsu özvegy-asszony volt, sok gyerekkel, kik közül a nagyobbak mint legények dolgoztak különböző mestereknél. Vargáné asszonyom, mikor Imrike anyjának halálát meghalotta, rögtön arra gondolt, hogy az árva fiút, Imrét, magához veszi, még pedig azért volt erre nagy kedve, mert azt hitte, hogy Imrike nagy vagyont örökölt szüleitől s a vagyonban majd ő, Vargáné fog gazdálkodni. Persze roppantul csalódott e számításában, mert mikor odament a fiúért, megtudta, hogy az adósságok miatt már minden el van adva, Imrikére nem maradt semmi; ha tehát őt magával viszi, ingyen kell eltartani és fölnevelni. Szörnyen boszankodott ezen Vargáné asszonyom; de most már restelt visszalépni, mert mindenfelé elhíresztelte már, hogy magához fogadja árva kis rokonát. Ezért volt oly haragos a kis fiúra.

— Már csak elviszem magammal, gondolá. Egy ideig magamnál tartom, aztán keresek módot, hogy lerázzam a

nyakamról. Majd csak akad valami hely számára, mert én bizony sokáig nem tarthatok a házamban ilyen ingyenélőt, kinek még hasznát sem vehetem a munkánál, mert ei van kényeztetve; eddig nem dolgozott semmit legfeljebb olvasgatott, tanulgatott.

Képzeltetni, hogy Varga néni, mikor ilyen gondolatot forgatott fejében, nem épen a legnyájasabb volt szegény Imrike iránt. Rövid utazás után megérkeztek a városba, Varga néni lakására, mely bizony eléggé szűk és szegényes volt s szinte hemzsegett a sok gyerektől; a legkisebbik fiú, Gyuricza, még csak három éves volt; a legnagyobbik Tamás, már tizenhétéves ifju volt s mint legény dolgozott egy szabómesternél, keresetével könnyítvén a család eltartását.

Az egész családban Tamás volt az egyetlen, ki mindjárt kezdettől szeretettel fogadta Imrikét. Tamás gyöngé testalkatu, szelid, jószívű ifju volt; nem tudta nézni, ha valaki szenved, s bármire kész volt, hogy mások baján segítsen. Szerette is őt mindenki, de talán senki sem annyira, mint Imrike, kihez Tamáson kívül egy nyájas szót is alig szólt valaki. Csak-hogy persze a jó Tamás keveset volt ott-hon, korán reggel el kellett mennie a műhelybe dolgozni, és csak este jött ismét haza. Szegény Imrike, mily sóvárogva várta minden este egyetlen jó barátja hazatértét!

— Nos, Imrikém, kis pajtásom, hogy vagy? szólt egy este Tamás, midőn a munkából hazajött. Ugy látom, hogy valami bajod van; nem vagy többé olyan piros-pozsgás, mint mikor a faluról idejöttél.

— Ugyan ne fecsegj olyan haszontalanságokat, kiáltott közbe Vargáné aszszonyom. Hát aztán, ha nem is olyan piros-pozsgás, hát mi baj? Legyen csak erős keze-lába, hogy tudjon dolgozni, ha majd ideje lesz és rászorul.

— Igaz, igaz, kedves anyám, felelt Tamás szeliden. De van valami a fiu arczában, ami nekem nem tetszik; olyan halvány, beesett, aztán szemei telvék könyekkel, én pedig nem szeretem, ha valaki könyezik.

— No bizony! Hát mondd neki, hogy ne pityeregjen mindig, szölt Vargáné kurtán.

(Folyt. köv.)

T A V A S Z.

(Képpel az I. l.)

ELMULT a nagy hideg, már nem havaz,
Himes virágokat hoz a tavasz,
Erdő, liget, berek lombosdik,
Hajla ihajla már tavaszodik!

Futkosunk, cziczázunk a ligeten,
Az arany napsugár süt melegen!
Uj fűszál töviben kis ibolya,
Bokorba kötve vigyük no haza!

Egyik esokorka mamáé leszen;
Másikat kis poharamba teszem,
Hogy, amikor haza ér kis apa —
Asztalán ott legyen az ibolya!

Erdő, liget, berek lombosodik,
Bárány-fölleg íme bodorodik,
Nem havaz már, tova ment a hideg,
Hajla, ihajla, itt a kikelet!

INDIÁN VITÉZ.

(Képpel a 8—9. lapon).

LÁTTATOK már bizonyosan sokféle katonát, — esákös huszárt, bakancsos, gyalagost, fényes süvegü vasas németet, leföstve pedig még több más nemzetbeli katonát is és mindezeknek egyenruháját talán meg is bámultatok nem egyszer. De olyan katonát bizonynyal nem láttok még, amilyen ez az indiánus vitéz: ennek az egyenruháját nem igen irigyelnetek; nincs azon egy árva gombocska sem, mert bizony nem is volna hova odavarrni, ha csak nem magára a vitéz katonára bõrere.

Az indiánusok Amerika õs lakói s ott félig vadon éltek az erdõkben, vadászattal, halászáttal keresvén élelmüket, mikor az európaiak fölfedezték Amerikát. Az európaiak õk »felhér« embernek csúfölják é csak a maguk rézvörös bõrét tartják szépnek, ugyszintén idegenkednek mindentõl, ami õket vadságukból kiemelné. Az európaiak lassanként elfoglalták és benépesítették egész Amerikát. Most már szántják-vetik a földet, épitenek vasutakat, gyárakat; de az indiánusoknak ez mind nem kell, visszahuzódnak a nagyobb erdõkbe s még arra sem igen lehet õket rábírni, hogy tisztességesen ruházkodjanak. Csak a puska használatát tanulták el a fehérektõl. Nekik csak íjaik és nyilaik voltak, melyekkel persze a puska ellen nem harczolhattak. Most tehát õk is vásárolnak löfegyvert s ezzel állnak lesbe vadászni, vagy pedig ellenségeik ellen. Az pedig nagyon füresa látvány, az ilyen vad indiánus, ki jóformán meztelesen guggol s ellenségét várva, oly szabályosan tartja kezében a puskát, mint akármelyik derék magyar baka.

TAVASZI SÉTA.

Itt a szép tavasz! Sietnek a gyermekek iskolai dolgukkal, hogy el ne késsenek a sétától, amikor is nagyapa szebbnél szebb történetkéket szokott elmondani. Végre elkészültek mindemmel. Kari, Feri és Irénke egyszerre siettek a nagyapához, mindegyik első szeretett volna lenni.

— Nagyapa, jöjj velünk sétálni! esengtek szépen. — Ugy-e eljössz ma velünk?

— Mindig szívesen megyek veletek, ha jók vagytok; de az a kérdés, elvégeztétek-e már dolgaitokat?

— Elvégeztünk mindent, jól tudjuk a leczkét — zajlott a gyermek-csapat.

A nagyapa csakugyan meggyőződött erről, mire a kis társaság megindult a közeli ligetbe. Volt öröm a gyermeki szívekben. Feri himes pillangókat fogdosott, Kari csillámló bogárkákat szedett a fűből, Irénke pedig a tarka színű virágokból gyönyörű koszorút fűzött. A nagyapa édes kedvteléssel nézte a mulatozó gyermekeket, s majd annak mondott valami szépet a tarka virágról, majd ennek a színekben pompázó pillangóról, vagy a fúrge bogarról. Egyszerre lélekszakadtan futva jön Kari.

— Nézd nagyapa — szólott fuldokolva — milyen csúnya állat van ott! Ni! jaj, megharap!

— Hol, hol? — kérdezte aggódva a nagyapa, ki valóban azt hitte, hogy valami mérges kigyó leskelődik valahol közel.

— Nem látod, ott? Nem hallod — hogy mozog! — szolt ismét Kari, ki félelmében a nagyapa háta mögé bújt.

Eközben megpillantotta a nagyapa a veszélyes állatot, mely nem volt egyéb, mint egy ártalan sün.

INDIÁN VITÉZ (Lásd a 7. lapon).⁷

— Te bohó te! mit félsz? Ez bizony nem harap meg, hanem inkább ő fél tőled.

A gyermekek, mert Kari sikoltására a másik két testvér is megijedt, könnyebülve lélegzettek föl a magyarázó szavakra.

— Tehát nem bánt, nem harap meg? kérdezé ismét Kari s gyengéd pillantást vetett két kisebb testvére.

— Nem vét az még a légynek sem. Hanem jöjjetek közelebb, mert látom, hogy már összegöngyölödött.

Felve ugyan, de lassan mégis mertek feléje közeledni.

— Hát ez volna az az állat? — szólott Irénke. — Hiszen nincs ennek sem lába, sem orra, sem feje.

— Dehogy nincs, hanem most felélemből összegöngyölgette magát.

— Nagyapa, mi ennek a neve? — kérdezte Feri.

— A neve: közönséges sün, vagy sündisznó — felelt a nagy apa. — Elégszer láttad már lerajzolva a képes könyvben.

— Emlékszem már a tüskés állatra — szólott erre Kari — csak hogy ott kedvesebb s nem is húzza magát úgy össze, mint itt.

— Én még kedvesebbnek találom itt, mert itt saját valóságában mozog. Talán épen most tér vissza az eddel-keresésből e kis hasznos rovarévó, mely a férgek és ártalmas rovarok pusztítása által az embernek rendkívüli hasznot hajt.

— Akkor hát kegyetlen — szólott közbe Feri — mert pusztítja a kis bogarakat.

— Igen, a bogarak és hernyók iránt valóban kegyetlen, ezeket nagy mennyiségben pusztítja, de jól is teszi, mert különben a rovar- és hernyósereg egészen ellepné kertjeinket s mezőinket és akkor kárba veszne minden fáradságunk.

— Hát a gyümölcsöt nem szereti — kérdi Irénke.

— Oh igen, s ennek fölszedésében nagyon ügyes, mert összegöngyölödvé, felszúrja tüskéjére s úgy viszi tanyájára.

— Hát még lakása is van? ugyan hol lakhatik ez a csúnya állat? — tudakozódott kíváncsisággal Kari.

— Van bizony lakása; az ősz közeldével váj ma rának a föld alatt üreget, melynek többfelé van kijárása; és e lakhelyét tollal, szalmával s szőrrel béleli ki, — magyarázta a nagyapa.

— Már ilyent szeretnék látni! — szólott Irénke.

— Láthatsz eleget, kivált télen, midőn álomba merülve, sohasem hagyja el lakását.

— És télen nem fog bogarakat? — kérdezé Feri.

— Nem bizony, mert nincs. Épen ezért az egész telet aludva tölti lakhelyében.

— Akkor nem is lehetne a házakban tartani? — vágott közbe Kari.

— Sőt ellenkezőleg, lehet és szokták is a házakban tartani, mert nagy egérpusztító is a mi kis sün barátunk.

— Hanem, nagyapa, hogyan fogja meg az egeret, mikor a sötétben nem lát? — kérdezte most Irénke.

— Az igaz látása nagyon gyenge, de annál erősebb és finomabb a hallása és szaglása, a miről azonnal meg is győződhetek; legyetek kissé csöndesek s meglássátok, azonnal kibontakozik.

Mély esend állott be, mert mind egyik kíváncsi volt, milyen az a kis állat, s hogyan mozog. S valóban, nemsokára megmozdult a gömb, s feltűnt a sün teljes alakja, csak hogy most nem várta be többé a szót, hanem sietve elfutott. A gyermekek, kik most már nem féltek tőle, örömmel nézték a furesa kis állat sietős mozgását. Az est beálltával azután

a kis társaság is haza felé indult s a nagyapa alig tudott eleget felelni a gyermekek tudvágyó kérdéseire.

A VITORLÁS HAJÓ.

(Képpel a 12. lapon).

HAJDANÁBAN, évszázadokkal ezelőtt a nagy tengeri hajókat is csak oly módon tudták mozgásba hozni, mint a folyókon a kis csónakokat, t. i. evezőkkel. Ez pedig nagyon nehéz és keserves munka volt, mert a tengeri hajók igen nagyok, aztán a tenger vize sem oly csendes, mint a folyóvíz és így az evezés nagy erőfeszítésbe került; egy-egy hajón volt 80—100 evezős is és a nehéz munkára rendszeren rabszolgákat, hadi foglyokat vagy elitelt gonosztevőket használtak.

Később azonban fölfedezték az emberek a vitorla használatát, rájöttek, hogy ha a hajón erős durva nagy vasznát feszítenek ki, a szél ebbe belekapaszkodik és viszi a hajót a nélkül, hogy embereknek kellene fáradni. Azóta tehát a tengeri hajókat a szél mozgatja és mai napig is még több a vitorlás hajó, mint a gőzhajó, mert a vitorlás hajó mozgatása semmibe sem kerül, mivelhogy a szél ingyen fujdogál mindenkinek. Az a kellemetlenség, az igaz, megvan, hogy ha a szél épen ellenkező irányból fuj, mint a merről a hajónak szükséges, akkor várni kell a szél megfordultára. De a tengerészek már jól tudják, mely évszakban milyen szelek szoktak leginkább fujni és e szerint rendezik be dolgaikat. Ha kedvező szél fuj, akkor a vitorlás hajó még gyorsabban halad, mint a gőzhajó, azért most már a gőzhajókat is úgy építik, hogy vitorlákat is lehet kifeszíteni és így aztán a gőzgép és a szél együtt kétszeres erővel röpítik előre a hajót a hullámozó tengeren.

G Y Á S Z H I R.

(Képpel a 16. l.)

SZEGÉNY özvegy asszony fia
Volt a Sándorházi Misa.
S ezért Erzsi s Jolán atyja
Misát örökbe fogadta.

De nem csupán ez volt oka
Hogy a házához fogadta.
Okos, ügyes volt és szerény,
A munkában gyors és serény.

Jól is ment ott neki dolga,
Szerette is ur és szolgálta,
De kivált a két kis leány,
Az szerette csak igazán.

Mert mint Miska, még senki más,
Nem volt olyan vig játszótárs.
Tudott furni és faragni
S esinos dobozkat ragasztani.

De amért Jolánka s Eszti
Legjobban tudták szeretni:
Az, hogy anyján minden fölött
Teljes jó szívével csüggött.

Sűrűn irt özvegy anyjának,
Hogy itt vele mi jól bánnak.
Mégis, mégis azt ohajtá:
Bár szűk sorsát megoszthatná!

S a mi pénzecskét keveset
Egy héten át szerezhettek
Haza küldte, azt remélve,
Jó helyet talál segélye.

Jó helyecskét is lelt volna,
Ha nagyobb baj nem lett volna —
Édes anyját láz gyötörte
S végerejét is megtörte.

»A postást hiába kértem;
Mért nem kapok választ, mért nem?
Rosszat sejtek!., Beteg vagy tán,
Drága, kedves, édes anyám?...»

S végre jött... nehezen várta...
S hogy a levelet széttárta —
Elsápadt... »Óh Ég, szakadj rám —
Megg halt az én édes anyám!«

Vigasztalta a két jó lány:
Az Eszti ke meg a Jolán.
»Csak annál jobban szeretünk,
Maradj mindig nálunk, velünk!«

S mint kettős az osztott öröm
Ha szívünkben vigalom:
Azonkép az osztott bánat,
Fél bánat, fél fájdalom.

A KIS SZÖKEVÉNYEK.

— Mese két mezei egérről. —

— Kedves mama! szólt a hat éves
Lajoska, »kedves mama, képzeld, milyen
ügyes a kis Béla! Hát amint az utcán
sétáltunk, hirtelen elszökött tőlünk s a
dada csak nagy sokára tudta megtalálni
a sok nép közt. Egy öreg bácsi pedig
megdicsergte Bélát, hogy milyen ügyes
kis fiú!

Epen ekkor lépett be a szobába a
kis Béla, ki mindössze alig volt négy
éves. Még most is kacagott azon, hogy
ugy megtréfálta a dadát, hogy megszö-
kött előle. De a mama nem nevetett, sőt
nagyon komoly maradt és így szólt:

— Üljetek ide mellém, mondok
nektek egy mesét; de jól figyeljétek, hogy
megértsétek.

A két kis fiú a »mese« hallatára
oda sietett, a mama aztán ezt a kis mesét
mondta el nekik:

— Virágos zöld mező közepén la-
kott egyszer egy mezei egérke két szép
piczike fiával. A két kicsiny egérke na-
gyon jókedvű volt mindig, de egyuttal
kissé gondatlan és könnyelmű is. Egy
napon az öreg egérke kiment eleséget
keresni és meghagyta kicsinyeinek, hogy

mig oda lesz, ne menjenek sehova, játszanak szépen a fészekben.

Egy ideig a kicsinyek játszottak is szépen, de csakhamar beleuntak s az egyik így szólt:

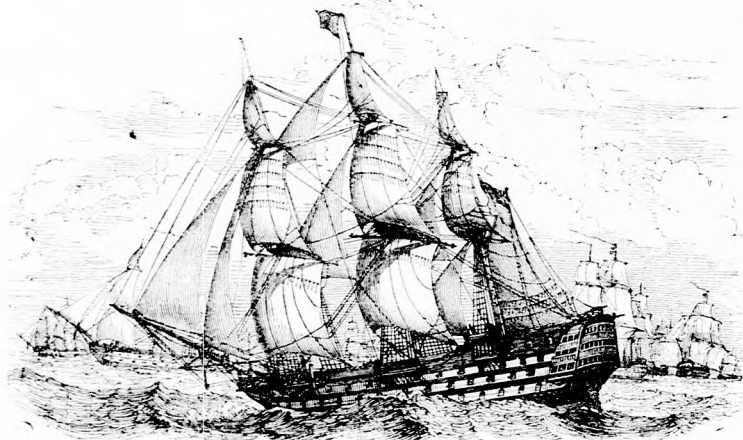
— Tudod mit? Sétáljunk ki a mezőre. Nem megyünk messzire, mama nem fogja megtudni.

— Az bizony jó lesz! Menjünk!

Megindultak rögtön s vigan czi-

czáltak, ugrándoztak a puha pázsiton. Eszökbe sem jutott, hogy már haza, kellene menni, sőt mindig távolabb mentek, míg végre a sok szaladgálástól megszomjaztak. Megláttak egy kecskét, mely ott legelészett a mezőn; kérték, adjon nekik egy kis tejeckét.

— Szívesen, kedves kicsinyeim! szólt a kecske. Milyen ügyes kis egérekétek vagytok, hogy már így magatok tudtok sétálni.

A VITORLÁS HAJÓ (Lásd a 10. l.)

Miután a jó kecsketejjével szomjukat lecsillapították, egérekünk újból neki eredtek a játéknak s szörnyű nagyra tartották magukat, mivelhogy a kecske úgy megdícséerte őket. Mindig tovább-tovább mentek oly messzire, hogy már haza sem találtak volna; de erre nem is igen gondoltak, mert még nem voltak éhesek. És amint tovább sétáltak, egyszerre megpillantottak valamit, a miről nem tudták ugyan micsoda? de úgy látták, hogy éppen

jó lesz számukra, hogy belefeküdjenek kissé megpihenni.

Ez a valami pedig nem volt más, mint egy kis fiúnak, Károlynak a kalapja. Károly ott heverészett a fűben s maga mellé dobta kis kalapját. Ugyancsak bámult, mikor egyszerre két piczike mezei egérekét pillantott meg a kalapban. Rögtön fölkapta őket és haza szaladt velök.

— Kedves mama! szólt Károlyka

EGYPTOMI JÓZSEF ÉS ATYJA JÁKOB. (Lásd a 14. lapon.)

otthon, nézze csak, mit hoztam a mezőről! Két szép egérke! Szabad megtartanom és fölnevelnem őket?

— Ha kedved telik bennök, kedves fiam, nem bánom. Helyezd el őket ebbe a kis kalitkába, mondá az anya.

Ekként a két szép egérke fogságba jutott és többé nem mehettek ki a szép zöld mezőre, de még a szűk kalitkából sem. Mennyit busultak! Mennyire vágyakoztak kedves jó mamájuk után, hogy fogadkoztak, hogy ha még egyszer haza kerülnek, soha sem fognak többé csupa pajkosságból megszökni; de mind hiába, a kalitkából többé ki nem szabadulhattak.

Egyszer aztán Károlyka nagyon beteg lett s nem viselhette gondjukat kis egérkéinek; más sem gondolt rájuk és így harmadnapra nagy kínok közt éhen haltak fogságukban.

Eddig szösz a mese, Lajoska és Béla figyelmesen hallgatták és — megértették.

EGYPTOMI JÓZSEF ÉS ATYJA JÁKOB.

(Képpel a 13. lapon).

ÖRÖMMEL láttam, mily számosan megfejtettétek minap azt a rimes pályaföladványt, mely egyiptomi Józsefről szólt. Ime most itt e kép ábrázolja a jelenetet, midőn sok évi elválás után az agg Jákob ismét ölelhette fiát, Józsefet, kit gonosz testvérei el akartak veszteni, de kit az Ur oltalmába vett s magas rangra emelt, mint a Szentírásból megolvashatjuk.

Jákobnak tizenkét fia volt s ezek közül Józsefet szerette legjobban, miért aztán testvérei haragudtak s az ártatlan fiút eladták rabszolgának. Így került Egyiptomba, hol aztán idők multával egészen az alkirályi méltóságra emelkedett és jóltevője volt nemcsak az egyiptomi népnek, hanem saját gonosz testvéreinek

is, kik az inséges esztendőben Egyiptomba mentek gabonáért, nem tudván, hogy a hatalmas alkirály épen az ő testvérök, kit oly rútul elárultak. De József megbocsátott nekik s nemcsak megismertette magát, hanem végre öreg atyját, Jákobot és egész nemzetségét a gazdag termékenységi Egyiptomba hívta állandó letelepedésre. És az ősz apa, midőn fiát Józsefet annyi esztendő mulva ismét ölelhette, könnyes szemekkel háláimát küldött az Úrhoz, ki csodás bölcsességével oly jóra fordítá azt, amit az emberek gonosz indulata kaján czélra tervezett ki.

A H I N T A.

(Képpel az 5. l.).

M

I kedvesebb mint a
Vigan lengő hinta

Kint az öreg hárs alatt?

Fölrepit a légbe

Százszor is egy végbe

S a föld messze lent marad.

Mily kellemes érzés!

Mily kedves röpülés

Szembehunyva élvezem.

Sokszor már azt hittem:

Kis madárka lettem

S szárnyam messze elviszem.

Mintha messze tájon.

Tul erdön, határon

A magasba szállanék . . .

Ha az égbe érek,

Egy perczeze betérek . . .

Ily bohókat gondolék!

Jaj! a fejem szédül!

Lebukom az égből . . .

Pali, fogd a kötelet!

Segíts le, Klárikám

Sok ebből sem jó ám . . .

Most már ti röpüljétek!

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez!

A „**Kis Lap**“ tulajdonjoga folyó évi ápril hó 1-től fogva az alólírott irodalmi és könyvkiadó társaságra szállott, amit ezennel a t. szülőknek, gyámoknak és tanítóknak szíves tudomására adni bátorkodunk.

Lapunkat tisztelt előfizető közönségünk további becses pártfogásába ajánlva, ezuttal röviden csak azt jegyezzük meg, hogy minden törekvésünk oda lesz irányozva, miszerint a „**Kis Lap**“-ot, mely ifjúsági irodalmunkban már is oly jelentékeny helyet vívott ki magának, még magasb színvonalra emeljük s a gyermekvilág nélkülözhetetlen társává tegyük. A jelentékeny művészi és technikai erők, melyek intézetünknek rendelkezésére állanak, lehetőségessé teszik, hogy a rajzok, valamint a külső kiállítás tekintetében a fokozottabb igényeknek is teljesen megfelelhessünk s míg a szerkesztést továbbra is Forgó bácsi tapasztalt keze fogja vezetni, mi a magunk részéről semmi áldozatot sem fogunk kimélni, hogy a „**Kis Lap**“-ot a gyermekvilág minden igaz barátjának pártfogására és kis olvasói szeretetére érdemessé tegyük.

A „**Kis Lap**“ előfizetési ára változatlan marad; ugyszintén megmarad eddigi kedvelt alakja is és úgy mint eddig, hetenkint egyszer, 16 oldalon, számos rajzzal és színezett címképpel fog megjelenni.

Különös gondot fogunk fordítani a lap pontos megjelenésére és szétküldésére s az e tekintetben eddig netalán fölmerült hiányok gyökeres orvoslására.

Az előfizetéseket ezentúl az »Athenaeum« kiadóhivatalába, (Budapest, ferencziek tere 7. sz.) kérjük intéztetni.

Budapest, 1875. ápril 1.

Az »ATHENAEUM«

irod. s nyomdai r. társulat.

A »KIS LAP« VIII. kötetének 19-ik számában megjelent talányok megfejtését utólag még beküldte: Márton Kálmán.

A »KIS LAP« VIII. kötetének 20-ik számában megjelent betűtalány megfejtését utólag beküldte: Veszprémy Zsuzsánna.

GYÁSZHIR. (Lásd a 11. lapon)

Felelős szerkesztő: **Forgó bicsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátoktere, Athenaeum épület
Kiadja és nyomtatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon.